

Biuletyn 3/4

LIFE GoProFor

**Network dobrych praktyk na
rzecz ochrony różnorodności
biologicznej lasów
w sieci Natura 2000**

DZIAŁANIA I REZULTATY GOPROFOR

Projekt **LIFE GoProFor**, w ciągu ponad czterech lat działalności przyczynił się do określenia i upowszechnienia dobrych praktyk, narzędzi, metod i modeli przydatnych do integracji gospodarki leśnej z ochroną różnorodności biologicznej w ramach sieci Natura 2000.

We Włoszech LIFE GoProFor przyczynił się do:

- wzrostu świadomości i wiedzy na temat sieci Natura 2000;
- promowania współpracy między partnerami włoskiego sektora leśnictwa i ochrony przyrody, z udziałem znacznej części zarządców, specjalistów, techników i operatorów;
- wzrostu zastosowania dobrych praktyk w zakresie gospodarki leśnej, zarówno w ramach sieci Natura 2000, jak i poza nią.

Na poziomie europejskim projekt wypracował **ważną sieć**, obejmującą zarówno projekty LIFE, jak i współpracę z kluczowymi organami, instytucjami i procesami w zakresie gospodarki leśnej i ochrony różnorodności biologicznej, w tym **Rete Integrate**, Biogeographical Process for the Mediterranean Region, **FAO Task Force on Best Practices**, Egnos, EIP-AGRI i wieloma innymi.

Umożliwił on również ogłoszenie przetargu na projekt przygotowawczy "Sieć działań szkoleniowych dla zarządców obszarów Natura 2000", który jest owocem procesu partycypacyjnego zainicjowanego podczas europejskich warsztatów zorganizowanych w Palermo w roku 2019, pomagając tym samym w stworzeniu podstaw do rozwoju europejskiego systemu szkoleń.

W poniższej broszurze zostały zarysowane główne działania i osiągnięte wyniki:

- Baza danych dobrych praktyk leśnych (str. 3 - 5);
- Działalność szkoleniowa w zakresie gospodarki leśnej i ochrony różnorodności biologicznej (str. 6 - 10);
- Panel dyskusyjny TNN (str. 11);
- Wskaźnik Potencjalnej Różnorodności Biologicznej (IBP) i jego dostosowanie do kontekstu włoskiego (str.12 -13);
- Zastosowanie IBP w procesach gospodarki leśnej (str. 14 - 15).

BAZA DANYCH DOBRYCH PRAKTYK

W ramach Projektu GoProFor zebrano w jednej **bazie danych** dobre praktyki w leśnictwie przetestowane w zakresie programu LIFE, której celem jest wykorzystanie wieloletniego doświadczenia projektów europejskich i dostarczenie łatwo dostępnych, odpowiednich i skutecznych narzędzi dla ochrony różnorodności biologicznej lasów i gospodarki leśnej. Baza danych jest przeznaczona dla tych wszystkich, którzy działają w ramach sieci Natura 2000, a w szczególności dla osób zajmujących się gospodarką leśną w obrębie tej sieci obszarów chronionych. Baza danych jest opracowana w języku włoskim i angielskim. Można ją przeglądać za pomocą słów kluczowych w językach: włoskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim i niemieckim.

CO TO JEST DOBRA PRAKTYKA?

Zgodnie z jedną z powszechnie przyjętych definicji, dobra praktyka jest inicjatywą (metoda, proces, technika lub technologia), która została pomyślnie przetestowana i jest potencjalnie łatwa do przekazania i/lub adaptacji do innych, mających podobne cele, inicjatyw. Można mówić o jej sukcesie, gdy dobra praktyka przyniosła już konkretne i wymierne rezultaty w osiągnięciu określonego celu.

Jak korzystać z dobrych praktyk

Dobre praktyki (dalej DP) są opisane bardzo szczegółowo, co pozwala na uzyskanie wyczerpujących informacji pozwalających na ich powielanie i przenoszenie.

Na wstępie zamieszczono ogólne informacje o projekcie, z którego wyodrębniono DP, informacje o kontekście, w którym DP została zastosowana, a następnie przechodzi się do szczegółowych informacji dotyczących jej wdrażania i pomocnych w jej odtworzeniu.

Podaje się cele szczegółowe, zagadnienia, w których dana DP może być pomocna, siedliska i docelowe gatunki leśne, których dotyczy.

Jeśli to możliwe, zostają podane informacje na temat materiałów i oprzyrządowania koniecznych do wdrożenia DP, niezbędnej siły roboczej oraz kosztów realizacji.

Kolejno przedstawione zostają osiągnięte wyniki, z zaznaczeniem słabych i mocnych stron DP, które ujawniły się w trakcie jej realizacji.

Wskazuje się, czy DP została powielona, a jeśli tak, to na jakich obszarach.

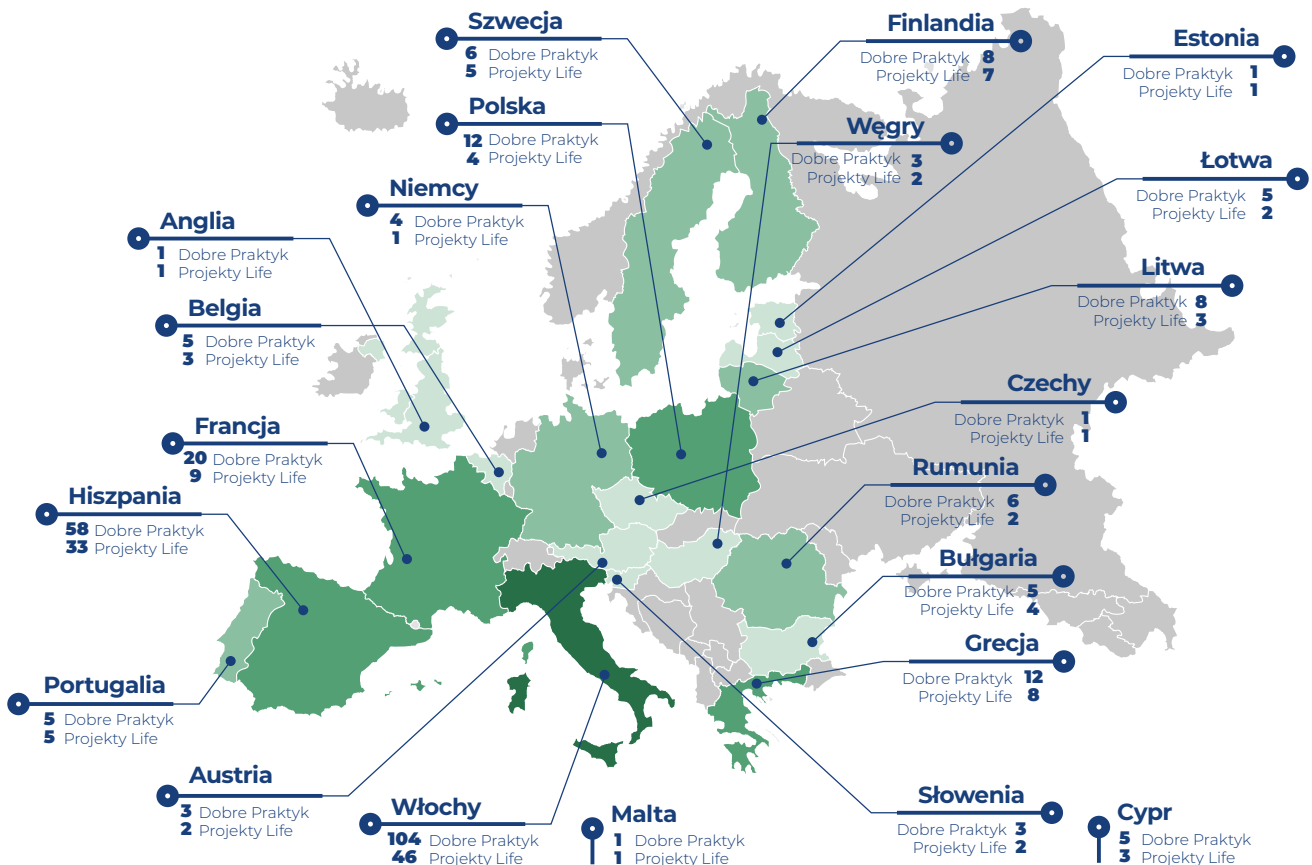
Podana zostaje również ocena jakości oraz kompletności informacji i dokumentacji wykorzystanej do opisu BP, ze wskazaniem, czy praktyka została zweryfikowana.

Na końcu załączona została pełna dostępna dokumentacja przydatna do lepszego zrozumienia DP.

Główne wyniki

Do dzisiaj zgromadzono ponad 270 dobrych praktyk z ponad 140 projektów LIFE zrealizowanych w 22 różnych Państwach europejskich. Baza danych liczy sobie ponad 220 akredytowanych użytkowników i jest szeroko konsultowana (przeszło 47 tys. wyświetleń od momentu publikacji).

Geograficzne rozmieszczenie dobrych praktyk i powiązanych projektów wybranych przez LIFE GoProFor.

GoProFor dla UN Decade Hub

Aby zapobiec, zahamować i cofnąć degradację ekosystemów na całym świecie, Zgromadzenie Ogólne ONZ ogłosiło lata 2021-2030 **Dekadą Odnowy Ekosystemów**. W tym celu powołano specjalną **Task Force** pod przewodnictwem FAO, której celem jest m.in. wymiana i rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie przywrócenia stanu naturalnego wszystkich ekosystemów.

Partnerzy Projektu GoProFor podjęli współpracę z tą "task force on best practices" w celu opracowania wspólnej przeglądarki zdolnej do zebrania danych dotyczących DP z różnych platform, w tym z samej bazy danych GoProFor, która w 2022 r. została włączona do UN Decade Hub.

Było to duże osiągnięcie dla Projektu GoProFor, który zobowiązał się w związku z tym do utrzymania aktywności bazy danych przez kolejne 10 lat po zakończeniu Projektu.

Multimedialny katalog dobrych praktyk

W celu stworzenia modelowej sieci dobrych praktyk stosowanych na obszarze Włoch, które stanowią użyteczne przykłady i mogą być powielane w innych kontekstach sieci Natura 2000, wyłoniono 60 dobrych praktyk z 26 projektów LIFE. Zostały one wybrane ze względu na ich powtarzalność i możliwość obserwowania uzyskanych wyników w kontekstach terytorialnych, w których zostały zastosowane.

Dla każdej z tych 60 dobrych praktyk, oprócz szczegółowej karty technicznej w Bazie danych GoProFor, opracowano specyficzne narzędzia upowszechniania, aby uczynić ich prezentację bardziej dostępną i atrakcyjną, a jednocześnie, aby zwiększyć wiedzę i podnieść świadomość w kwestiach objętych samym Projektem.

Stąd każda z 60 dobrych praktyk została opatrzona:

- krótkim **video** (czas trwania 4 – 9 min);
- **kartą informacyjną**;
- alertami dla stron zainteresowanych nt. publikacji każdego filmu (zarówno poprzez biuletyny i posty na portalach społecznościowych projektu, jak i poprzez inne media skierowane do włoskiego sektora leśnego i środowiskowego).

Aplikacja na telefon

Ponieważ dokonując wyboru dobrych praktyk miano na uwadze między innymi możliwość bezpośredniego zobaczenia ich zastosowania w terenie, stworzono specjalną aplikację o nazwie "GoProFor LIFE", zawierającą wskazówki, jak dotrzeć do miejsc, w których zostały one wdrożone i wykorzystane. Oprócz namiarów geograficznych, aplikacja pozwala na konsultowanie narzędzi rozpowszechniania 60 dobrych praktyk, na smartfonach i bezpośrednio na miejscu.

Niektóre z 60 dobrych praktyk opisanych w tym katalogu zostały również wykorzystane do wsparcia działalności szkoleniowych realizowanych w ramach Projektu GoProFor i skierowanych do włoskich techników i operatorów. Pełny **zestaw multimedialny** jest dostępny na stronie internetowej w języku włoskim i angielskim, a zatem może być konsultowany przez wszystkie podmioty zajmujące się leśnictwem i ochroną różnorodności biologicznej w skali europejskiej.

SZKOLENIA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA I OCHRONY

We Włoszech istnieje niewiele inicjatyw mających na celu podniesienie poziomu wiedzy techników w zakresie praktyk ochrony środowiska naturalnego, brakuje też integracji pomiędzy różnymi kompetencjami; istnieje niewiele inicjatyw szkoleniowych, które angażują jednocześnie przyrodników i leśników w zakresie wspólnych priorytetów zarządzania.

Sytuacja we Włoszech

Często wiedza na temat wpływu działań związanych z gospodarką leśną na zachowanie różnorodności biologicznej lasów jest niewielka. Aby zmienić tę sytuację, konieczne jest zwiększenie wrażliwości na cenne elementy środowisk leśnych, w których się działa, w czym może okazać się niezwykle pomocne odpowiednie szkolenie zawodowe, istotne na wszystkich poziomach, zarówno dla personelu wykonawczego jak i zarządzającego. Interwencje przeprowadzane w lasach muszą być planowane i kierowane przez wykwalifikowany personel techniczny oraz wykonywane przez doświadczonych, zmotywowanych i odpowiednio przeszkolonych pracowników. Jednakże, mimo że wykwalifikowani technicy posiadają większą wiedzę i umiejętności niż pracownicy przedsiębiorstw leśnych, często nie są oni wystarczająco poinformowani na temat istotnych aspektów ochrony ekologicznej lasów. Ponadto, już na poziomie kształcenia akademickiego i liceów technicznych brakuje integracji pomiędzy gospodarką leśną

a zagadnieniami ochrony przyrody. W kontekście sieci Natura 2000 należy zwrócić szczególną uwagę na praktyki zarządzania i interwencje, które mogą mieć negatywny wpływ na siedliska i gatunki będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej.

Szkolenia GoProFor

W roku 2021 w ramach Projektu opracowano i zorganizowano nieformalne kursy nt. gospodarki leśnej na rzecz ochrony różnorodności biologicznej w celu uświadomienia konieczności dogłębnego poznania zasad gospodarki leśnej z uwzględnieniem wielu aspektów środowiskowych i społeczno-ekonomicznych. Szkolenia zostały zaplanowane w sposób mający zapewnić wiedzę, umiejętności i narzędzia potrzebne do lepszego zarządzania i organizacji interwencji w zakresie hodowli lasu, ze szczególnym naciskiem na zachowanie leśnej różnorodności biologicznej.

Kursy te skierowane były do szerokiego grona odbiorców o różnym doświadczeniu zawodowym i osobistym, a ich nie mniej ważnym celem było promowanie konfrontacji i wymiany między sektorem leśnym a sektorem ochrony przyrody.

W ramach Projektu określono przede wszystkim minimalną, podstawową wiedzę i umiejętności, które powinni posiadać wszyscy pracownicy leśnictwa, zwłaszcza ci pracujący na obszarach leśnych objętych siecią Natura 2000.

Następnie, dzięki planowi szkoleniowemu o charakterze teoretycznym, lecz z silnymi konotacjami praktycznymi, stworzono profil "Specjalisty w zakresie gospodarki leśnej na rzecz ochrony różnorodności biologicznej na poziomie T".

“Wiedzieć” i “potrafić”

Zajęcia praktyczne są najważniejszym i najbardziej charakterystycznym aspektem szkolenia: nie wystarczy bowiem “wiedzieć”, niezwykle ważne jest także “potrafić”.

Główną przesłanką kursów jest czerpanie i jak najlepsze wykorzystanie dostępnych osiągnięć w skali europejskiej, zarówno pod względem treści, jak i narzędzi i metod szkoleniowych, opracowanych w sposób ułatwiający osiągnięcie wytyczonych celów. Właśnie dlatego zajęcia teoretyczne opierają się w szerokim zakresie na dobrych praktykach, przetestowanych w ramach projektów LIFE i zebranych w **Bazie danych dobrych praktyk leśnych**.

Rozkład geograficzny stanowisk szkoleniowych i główne cechy powierzchni marteloskopowych powstałych w ramach GoProFor(*) i należących do Rete Integrate.

⁽¹⁾Ośrodek w Pennataro (IS-Molise) wykorzystał powierzchnię marteloskopową zrealizowaną w roku 2016 przez Uniwersytet w Molise.

Do zajęć praktycznych kursu na poziomie 1, Projekt zrealizował 7 stanowisk szkoleniowych, rozsianych na terytorium całych Włoch. Kolejne 5 takich stanowisk powstało na wniosek instytucji i organów publicznych w celu przeprowadzenia wewnętrznych szkoleń dla ich personelu (Nadleśnictwo Trydentu, Leśne Konsorcjum Alta Val di Susa - TO, Uniwersytet w Turynie).

W zajęciach praktycznych wykorzystano narzędzia i koncepcje opracowane przez **Network Integrate** w zakresie rozpoznawania i klasyfikacji mikrosiedlisk drzew w terenie, przygotowania i korzystania z powierzchni marteloskopowych do symulacji interwencji leśnych oraz wymiany doświadczeń i uwag praktycznych. Wdrożono także Wskaźnik Potencjalnej Różnorodności Biologicznej (IBP) opracowany na podstawie doświadczenia francuskiego Centre National de la Propriété Forestière.

ZGŁĘBIANIE WIEDZY

W ramach projektu wyodrębniono następnie kolejne istotne zagadnienia związane z leśnictwem, uzupełniające podstawową wiedzę i umiejętności, a wśród nich:

- ochrona głównych gatunków fauny leśnej;
- gospodarka leśna w zakresie najważniejszych inwazyjnych gatunków obcych;
- zarządzanie ekosystemami wodnymi w kontekście leśnym;
- waloryzacja funkcji ekosystemów leśnych.

Dochodzi do nich potrzeba orientowania się w różnorodnych możliwościach dofinansowywania z funduszy krajowych i europejskich, również w zakresie przedsiębiorczości indywidualnej.

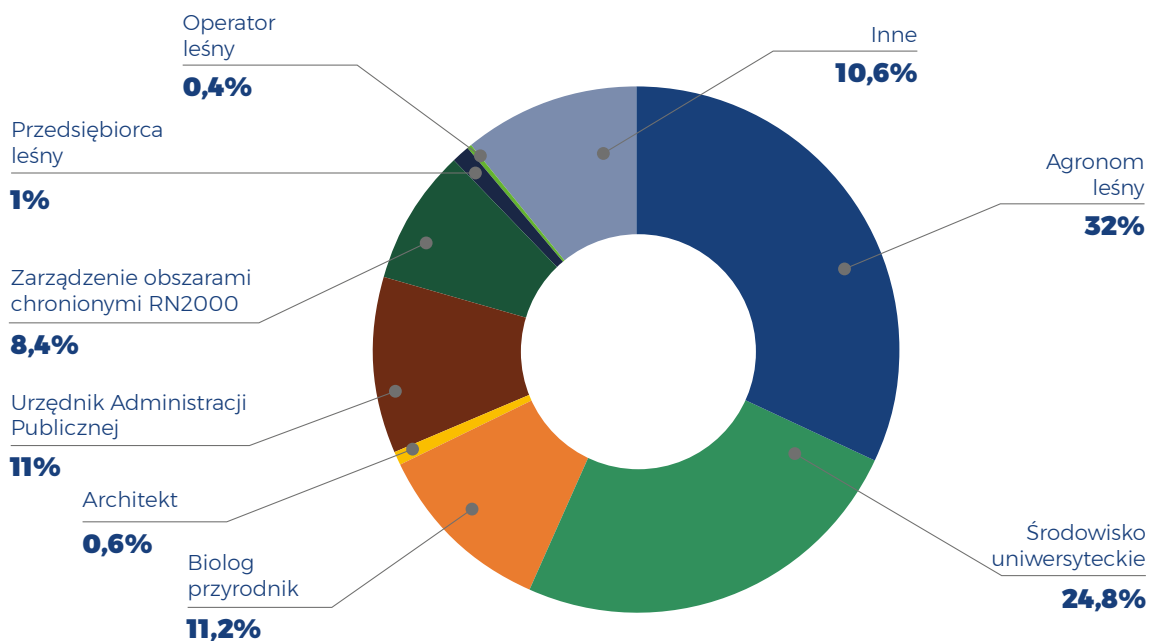
Wyodrębniono zatem profil "Specjalisty w zakresie gospodarki leśnej na rzecz ochrony różnorodności biologicznej na poziomie 2". Odpowiedni plan szkoleń składa się wyłącznie z zajęć teoretycznych, podzielonych na moduły szkoleniowe przewidziane przez projekt w **trybie e-learning**.

Główne wyniki

W sumie przeszkolono ponad 500 specjalistów na poziomie 1, z których ponad 40 zakończyło szkolenie osiągając poziom 2.

Aby wyróżnić tych, którzy pogłębili swoją wiedzę i zdobyli kwalifikacje w zakresie gospodarki leśnej, Projekt GoProFor opublikował na swoich portalach listę "Specjalistów", podając obok każdego nazwiska numery kontaktowe, dane dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego oraz nazwę regionu, w którym specjalista głównie pracuje. Projekt gorąco zachęca instytucje zarządzające, właścicieli lasów i przedsiębiorstwa leśne działające w ramach sieci Natura 2000 do konsultacji i korzystania z tej listy.

Wykształcenie i/lub doświadczenie zawodowe ekspertów na poziomie 1.

PANEL DYSKUSYJNY TNN

Panel dyskusyjny TNN (Tavolo di Network Nazionale) promowany przez Projekt GoProFor ma podwójny cel: z jednej strony sprzyja zaangażowaniu, współpracy i interakcji pomiędzy podmiotami zajmującymi się leśnictwem i ochroną przyrody na terytorium Włoch, z drugiej zaś, pozwala na wymianę i szerzenie narzędzi, technik, modeli i dobrych praktyk w zakresie gospodarki leśnej i ochrony różnorodności biologicznej.

WTNN wzięli udział przedstawiciele Ministerstw Środowiska i Rolnictwa, Regionalnych Służb Leśnych i Ochrony Bioróżnorodności, Sieci Parków Narodowych, Instytucji Zarządzających PROW, Gwardii leśnej, stowarzyszeń ekologicznych, samorządów zawodowych i organizacji branżowych.

Prace Panelu TNN

Podczas dwóch spotkań uczestnicy TNN, na drodze wspólnego zaangażowania i współpracy, poruszyli kilka krytycznych, z perspektywy krajowej, kwestii związanych z:

- konfliktami między gospodarką leśną a funkcjonowaniem sieci Natura 2000;
- wdrażaniem dobrych praktyk;
- polityki gospodarczej dotyczącej zarządzania i ochrony lasów w sieci Natura 2000.

Na podstawie danych wejściowych Panelu TNN, Projekt opracował Wytyczne do gospodarowania siedliskami leśnymi w sieci Natura 2000. Zgodnie z nowymi europejskimi i krajowymi strategiami dotyczącymi lasów i różnorodności biologicznej, dokument proponuje narzędzia i metody przetestowane w ramach Projektu i przydatne dla gospodarki leśnej w połączeniu z ochroną różnorodności biologicznej. Podsumowując, dokument zawiera:

- przypadki, kwestie krytyczne i nowe wyzwania dotyczące gospodarki leśnej i ochrony różnorodności biologicznej we Włoszech, w świetle nowych polityk europejskich i krajowych;
- propozycje i rozwiązania mające na celu usprawnienie gospodarki leśnej w sieci Natura 2000:
  - przykłady dobrych praktyk;
  - nowa koncepcja gospodarki leśnej;
  - analiza modeli hodowli lasu;
  - promowanie szkolenia doświadczonych techników i operatorów.

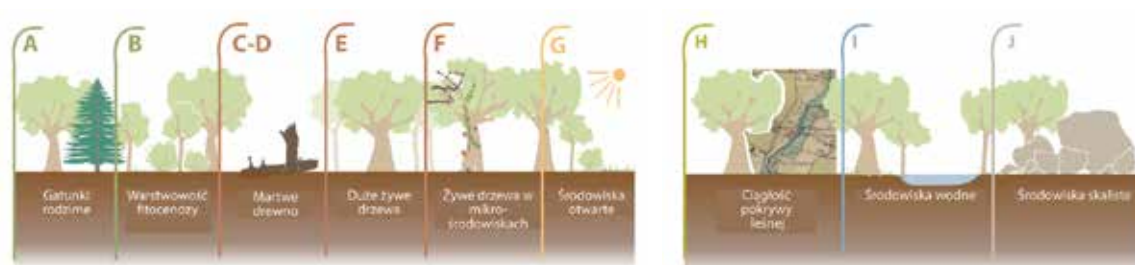
WSKAŹNIK POTENCJALNEJ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (IBP)

IBP jest narzędziem pomagającym leśnikom w uwzględnianiu różnorodności biologicznej w bieżącej gospodarce leśnej.

Wskaźnik pośredni i złożony

Diagnoza polega na przypisaniu wartości od 0 do 5 dziesięciu kluczowym czynnikom zidentyfikowanym jako mające wpływ na zdolność drzewostanów do podtrzymywania gatunków zwierząt, roślin i grzybów. Suma tych ocen daje IBP i pozwala umiejscowić drzewostan w przedziale od niskiej do wysokiej zdolności produkcyjnej.

10 CZYNNIKÓW IBP

7 Czynniki związanych z drzewostanami i z gospodarką leśną. 3 Czynniki kontekstowe

Ustalenie wskaźnika IBP lasu jest proste, szybkie i nie wymaga specjalnej wiedzy taksonomicznej. W praktyce wystarczy przejść przez drzewostan oceniając każdy z dziesięciu czynników, np. ilość dużych martwych drzew lub warstw. Metoda pobierania próbek jest określana w zależności od celów i charakterystyki drzewostanu. Najlepiej jest szacować IBP podczas wykonywania innych operacji leśna, np. oględzin drzewostanu w celu typowania roślin przed trzebieżą (młocką).

IBP został opracowany w 2008 roku we Francji dla wszystkich typów lasów w różnych regionach biogeograficznych Francji. Następnie rozpowszechnił się we Włoszech dzięki projektowi LIFE GoProFor i w Katalonii poprzez projekt LIFE Biorgest.

Od roku 2022, dzięki projektowi LIFE GoProFor Med rozprzestrzenił się on także na terytorium Hiszpanii i w Grecji. Pozostałe kraje Europy i basenu Morza Śródziemnego są obecnie na etapie testowania IBP.

W wielu przypadkach, jak np. we Włoszech, poszerzenie zasięgu jest łatwe, ponieważ warunki wzrostu są podobne między krajami, ale nadal konieczne jest dostosowanie pewnych czynników, takich jak "ciągłość lasu w czasie", które zależą od lokalnej historii lasu.

Międzynarodowy Komitet Ekspertów

Aby zapewnić harmonizację pomiędzy wersjami stworzonymi dla poszczególnych krajów, **zaproponowano metodologię** wraz ze specyfikacjami i wytycznymi oraz stworzono organizację międzynarodową: Międzynarodowy Komitet Ekspertów. Komitet ten odgrywa ważną rolę w zapewnieniu spójności projektów rozpowszechniania IBP poprzez następujące działania:

- dostarczanie porad naukowych i metod dotyczących nowych wersji IBP;
- omawianie bieżących projektów;
- łączenie zasobów.

Narzędzie dla włoskich lasów

We Włoszech, dzięki Projektowi LIFE GoProFor, opracowanie właściwej wersji IBP zostało uzupełnione o następujące **dokumenty**:

- podręcznik “Dziesięć kluczowych czynników różnorodności gatunkowej w lasach”, który wyjaśnia rolę i znaczenie różnorodności biologicznej dla funkcjonowania ekosystemów leśnych;
- karty terenowe do badania IBP;
- dokument metodologiczny oraz arkusz kalkulacyjny Excel do zapisywania wyników i tworzenia wykresów.

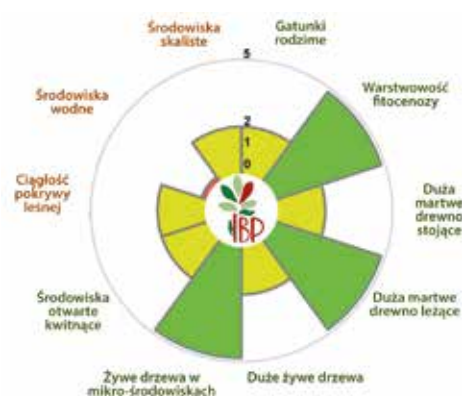
Cała dokumentacja związana z IBP (w języku włoskim) jest dostępna na stronie internetowej GoProFor www.lifegoprofor.eu.

IBP i poprawa różnorodności biologicznej w procesie zarządzania

IBP pomaga zarządcy lasu określić elementy, zwłaszcza drzewa, sprzyjające

Przykład diagramu radarowego stworzonego przy użyciu skali IBP: najlepszy sposób na identyfikację różnic pomiędzy czynnikami

różnorodności biologicznej, które należy zachować oraz czynniki, które można ulepszyć. W podręczniku “Dziesięć kluczowych czynników różnorodności gatunkowej w lasach” podano niektóre sposoby ulepszenia poszczególnych czynników. Mówiąc ogólnie, różnorodność gatunkową można udoskonalić poprzez zwiększenie liczby siedlisk odpowiadających tym 10 czynnikom i zapewnienie ich ciągłości w czasie.

IBP otwiera przed zarządcą lasu nowe spojrzenie na las i dlatego jest on często wykorzystywany do wyjaśniania bioróżnorodności nie tylko profesjonalistom, ale także właścicielom oraz wszystkim osobom zainteresowanym leśną różnorodnością biologiczną.

EMBERGER C., LARRIEU L., GONIN P., PERRET J., 2019 - **Dieci fattori chiave per la diversità delle specie in foresta. Comprendere l'Indice di Biodiversità Potenziale (IBP)**. Paris: IDF, 58 pp.

LARRIEU L., GONIN P., 2008 - **L'indice de Biodiversité Potentielle (IBP): une méthode simple et rapide pour évaluer la biodiversité potentielle des peuplements forestiers**. Rev. For. Fr. 06: 727-748.

ZASTOSOWANIE IBP W GOSPODARCE LEŚNEJ

Choć zagospodarowane strefy leśne we Włoszech stanowią jedynie 19% zalesionej powierzchni kraju, to właśnie w gospodarce leśnej istnieje możliwość realizowania szerszych strategii zarządzania, w tym tych związanych z ochroną siedlisk i ogólnie z leśną różnorodnością biologiczną.

W celu poprawy gospodarki leśnej i dostosowania jej do utrzymania wydajności ekosystemów i różnorodności biologicznej, diagnostyka IBP może być włączona do zwykłych czynności technicznych wymaganych przy sporządzaniu planu urządzania lasu. Dzięki dodatkowej inwestycji finansowej w zakresie nakładów technicznych na przygotowanie planu, zastosowanie diagnozy potencjalnej różnorodności biologicznej umożliwi opracowanie dodatkowych wskazówek dotyczących standardowej gospodarki leśnej na rzecz zróżnicowania lasów i zachowania różnorodności biologicznej.

Aby ułatwić szybkie i proste zastosowanie tego modelu w fazie realizacji planów, w ramach Projektu LIFE GoProFor opracowano szczegółowe wytyczne metodologiczne. Proponowana strategia umożliwi dostarczenie istotnych informacji dla opracowania wskazań dotyczących zarządzania, które uwzględniają zachowanie różnorodności biologicznej, przyczyniając się zwłaszcza do osiągnięcia dwóch zasadniczych celów dotyczących gospodarowania według przeważającej orientacji funkcjonalnej planowanego obszaru.

- W przypadku obszarów przeznaczonych głównie do użytkowania gospodarczego lub ochronno-użytkowego, celem będzie połączenie wytycznych dotyczących upraw przewidzianych w planie urządzenia lasu z uwzględnieniem odpowiednich czynników bioróżnorodności.
- W przypadku obszarów o charakterze głównie przyrodniczym, celem będzie opracowanie podejścia ochronnego dla ochrony leśnej różnorodności biologicznej w lasach z naturalistycznymi założeniami gospodarki leśnej.

Metodologia obejmuje różne sposoby diagnostyczne, w zależności od kierunku zagospodarowania badanego obszaru.

Przewaga obszarów przeznaczonych do użytkowania gospodarczego lub ochronno-użytkowego

Metoda ta polega na pobieraniu próbek na testowanym terenie z interwencją, która obejmuje od 10 do 20% powierzchni leśnej, w zależności od różnorodności drzewostanów. Wyniki diagnozy odnoszą się do drzewostanu, rozumianego jako jednorodna jednostka fizjonomiczna, która może dotyczyć jednej lub kilku działek danego planu.

Dane wyjściowe wskazują na silne i słabe strony odnoszące się do 10 czynników IBP i wskazują które z elementów korygujących należy zastosować w krótkim i średnim okresie.

Przewaga obszarów o charakterze przyrodniczym

Metoda ta zakłada w pierwszej kolejności identyfikację tych drzewostanów (lub ich fragmentów), które ze względu na warunki rozwoju i zróżnicowanie mogą być uznane za "strefy źródłowe" różnorodności biologicznej.

Przypisanie drzewostanowi statusu "strefy źródłowej" odbywa się w ujęciu względnym do ogólnego przeciętnego stanu całej docelowej powierzchni leśnej.

Priorytetem w identyfikacji obszarów źródłowych są działki o następujących cechach:

- podczęści leśne włączone do sieci Natura 2000 i/lub inne obszary chronione;
- podczęści lasu rozwijające się naturalnie;
- wykluczenie drzewostanów o pochodzeniu sztucznym;
- wiek > 45 lat;
- pokrycie lasów > 60%;
- skład lasów wielogatunkowych;
- średnie nachylenie < 70%.

Celem tej klasyfikacji jest wyodrębnienie drzewostanów, w których istnieje większe prawdopodobieństwo odnotowania dobrych wartości Wskaźnika Potencjalnej Różnorodności Biologicznej lub które posiadają przynajmniej cechy dojrzałości i właściwego składu, które pozwalają na przypisanie im funkcji przyrodniczej.

Głównym celem jest zidentyfikowanie jednej lub więcej stref źródłowych, rozmieszczonych w całym drzewostanie, o minimalnym pokryciu 5% powierzchni. W obrębie tych obszarów oraz na sąsiadujących ze sobą działkach leśnych metodyka zakłada próbkowanie IBP na minimum 20% powierzchni lasu.

W tym przypadku diagnoza IBP służy wskazaniu interwencji leśnych mających na celu znaczącą poprawę wartości IBP zmierzonych dla danego drzewostanu, tak aby wzmocnić jego funkcję jako strefy źródłowej różnorodności biologicznej.

Podobne działania przeprowadzane są na pobliskich działkach leśnych.

GoProFor

LIFE17 GIE/IT/000561

GOod PRactices implementation netWOrk for FOrest biodiversity conservation
Wdrażanie sieci dobrych praktyk w zakresie ochrony różnorodności biologicznej lasów
www.lifegoprofor.eu | www.lifegoprofor-gp.eu | www.facebook.com/goprofor

KOORDYNACJA

Società cooperativa D.R.E.A.m. Italia

PARTNERZY BENEFICJENCI

Centre National de la Propriété Forestière

Comando Unità Forestali Ambientali ed Agroalimentari dell'Arma dei Carabinieri

Compagnia delle Foreste

Consiglio per la Ricerca in Agricoltura e l'Analisi dell'Economia Agraria

Dr Wolf

Regione Lazio

Regione Molise

Regione Toscana

Publikacja zrealizowana dzięki dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej w ramach Projektu GoProFor [LIFE17 GIE/IT/000561]

